

LAUSUNTO

Asianro 87/03.06.06/2021

26.2.2021

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 Valtioneuvosto

Viite: VN/25874/2020, Hallituksen esitysluonnos laiksi Sallatunturin kansallispuistosta

LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYSLUONNOKSESTA LAIKSI SALLATUNTURIN KANSALLISPUISTOSTA

Suomen riistakeskus Lappi kiittää mahdollisuudesta antaa lausuntonsa hallituksen esitysluonnoksesta laiksi Sallatunturin kansallispuistosta. Suomen riistakeskuksen lausunto on laadittu yhteistyössä Lapin alueellisen riistaneuvoston kanssa. Suomen riistakeskus toteaa, että riistahallintolain 2 § 2 mom. mukaan riistakeskuksen tehtäviin kuuluu mm. kestävän riistatalouden edistäminen, riistatalouteen liittyvän yleisen edun valvonta sekä riistaeläinkantojen tilan, kehityksen, kestävyuden ja elinvoimaisuuden seuraaminen ja edelleen riistanhoidon sekä riistan elinympäristöjen hoidon edistäminen. Riistahallintolain 5 § mukaan alueellisen riistaneuvoston tehtävänä on käsitellä riistataloutta koskevia asioita sekä tukea, ohjata ja avustaa Suomen riistakeskuksen aluetoimiston toimintaa muissa kuin julkisissa hallintotehtävissä ja henkilöstöhallinnossa.

Suomen riistakeskus toteaa, että kansallispuiston perustamisesta ei ole riistatalouden kannalta positiivisia vaikutuksia. Alue on jo nykyisellään luonnonsuojelulain nojalla suojeltua, joten kansallispuiston perustaminen ei muuta nykytilaa parempaan suuntaan riistalajien tai minkään muunkaan eliölajin elinympäristöjen säilymisen kannalta.

Lakiesityksessä on todettu, että pääministeri Marinin hallituksen ohjelman strategisen kokonaisuuden 3.1 Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi tavoite 5 on pysäyttää luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen Suomessa. Tämän tavoitteen saavuttamisen keinoihin sisältyy kirjaus kansallispuistoverkoston laajentamisesta. Suomen riistakeskus toteaa, ettei Sallatunturin kansallispuiston perustaminen vaikuta tavoitteen saavuttamiseen positiivisesti, koska alue on jo suojeltua. Kansallispuiston perustamisella on alueelle enemmän negatiivisia

ympäristövaikutuksia verrattuna tilannetta alueen nykytilaan. Lisäksi alueen perustamiseen käytettävä rahoitus olisi mahdollista käyttää elinympäristöjen suojeluun tai erityisesti elinympäristöjen ennallistamiseen tehokkaammin muualla, jolloin vaikutukset luonnon monimuotoisuuden kannalta olisivat merkittävämpiä.

Lakiesityksessä on todettu, että lisäksi hallitus pyrkii ohjelmassaan edistämään matkailualan kestävästä kasvusta sekä tukemaan matkailuyrittäjyyden lisääntymistä osana elinvoimaisen Suomen rakentamista ja globaalien kehityshaasteiden ratkaisuja. Suomen riistakeskus katsoo, että kansallispuiston perustaminen perustuu pääosin tähän argumenttiin eli matkailun hyvin voimakkaaseen lisäämiseen kansallispuiston statuksella.

Ympäristövaikutukset

Lakiesityksessä kohdassa ympäristövaikutukset on todettu, että on ilmeistä, että mainittujen luontotyyppien edustavuus alueella paranisi kansallispuiston hoidon ja alueen luontaisen kehityksen myötä. Edelleen on todettu, että kansallispuiston perustamista on pidettävä sekä luonnon monimuotoisuuden suojelun ja maiseman kauneuden säilyttämisen näkökulmasta myönteisenä. Lakiesityksen mukaan, mikäli kansallispuistoa ei perusteta, alue olisi mahdollista säilyttää muuna luonnonsuojelualueena ja kestävästä matkailusta voitaisiin pyrkiä paikallisesti edistämään muilla keinoilla. Tällöin alueen luontoarvojen suojelu toteutuisi lähes kansallispuistoon verrattavalla tavalla, eikä alueen nykyiseen käyttöön aiheutuisi muutoksia. Kansallispuistobrändin matkailua huomattavasti edistävä vaikutus sekä tästä koituvat positiiviset vaikutukset aluetalouteen jäisivät kuitenkin toteutumatta.

Suomen riistakeskus pitää suurena puutteena, ettei negatiivisia ympäristövaikutuksia ole arvioitu lakiesityksessä lainkaan. Vaikutusten arviointi ei ole lausunnon antajien vaan lain laatijan tehtävä. Suomen riistakeskus viittaa kansallispuiston perustamisesta aiheutuvien ympäristövaikutusten osalta kaikkiin alueen riista- ja eliölajeihin. Suomen riistakeskus on lukenut Sallan kunnan toimeksiannosta tehdyn kansallispuiston toteuttamisselvityksen tiivistelmän, jossa ihmistoiminnoista aiheutuvia häiriövaikutuksia on kevyehkösti mainittu. Kuten lakiesityksessä todetaan, alueen suojelu toteutuisi lähes kansallispuistoon verrattavalla tavalla, vaikka puistoa ei perusteta.

Natura 2000 -alueen suojeluperusteena olevan ahman huomiointi

Lakiesityksen mukaan hankkeen vaikutuksia Natura-luontotyyppeihin ei myöskään ole ollut tarpeen arvioida luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitetulla tavalla, koska on objektiivisesti arvioiden poissuljettua, että kansallispuiston perustaminen todennäköisesti heikentäisi niiden luontotyyppien esiintymiä, joiden perusteella

Aatsinki-Onkamon alueet on sisällytetty Euroopan unionin Natura 2000 -verkostoon. Suomen riistakeskus toteaa, että alueen suojeluperusteena on internet -palvelusta löytyvän <https://syke.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=831ac3d0ac444b78baf0eb1b68076e1a> Natura 2000 -tietolomakkeen mukaan ahma (gulo gulo). Lakiesityksessä ei ole käsitelty lainkaan kansallispuistohankkeen vaikutuksia alueen suojeluperusteena olevaan ahmaan. Lakiesityksessä on todettu ainoastaan luontotyyppien osalta, että niiden edustavuus alueella paranisi kansallispuiston hoidon ja alueen luontaisen kehityksen myötä.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisun KHO:2020:31 mukaan Natura-arvioinnin tarvetta koskevaa harkintaa varten laadittavissa asiakirjoissa on esitettävä Natura-kohteen kokonaiskuvaus ja suojeluarvooon vaikuttavat seikat, kuvaus lajeista ja niiden elinympäristöistä sekä niiden säilymiseen vaikuttavista tekijöistä. Tämän niin sanotun tarveharkinnan tulee vastaavasti kuin varsinaisen Natura-arvioinnin perustua tieteellisesti asianmukaiseen ja ajantasaiseen tietoon päätöksen kohteena olevien toimenpiteiden vaikutuksista Natura-kohteen suojeluperusteena oleviin luonnonarvoihin. Lisäksi luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentissa tarkoitettuja vaikutuksia Natura-kohteiden suojeluperusteena oleviin luonnonarvoihin on arvioitava erikseen kunkin Natura-kohteen osalta ottaen huomioon suojeltavan alueen ekologiset ominaispiirteet ja luonnonolosuhteet. Suomen riistakeskuksen tarkastelun perusteella lakiesityksessä ei ole tehty em. Natura-arvioinnin tarveharkintaa ahman, eikä muidenkaan alueen suojeluperusteena olevien lajien osalta lainkaan.

Luonnonsuojelulain 65 §:llä on pantu kansallisesti täytäntöön luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annetun direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) 6 artiklan 3 kohta. Luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen mukaan kaikki suunnitelmat tai hankkeet, jotka eivät liity suoranaisesti alueen käyttöön tai ole sen kannalta tarpeellisia, mutta ovat omiaan vaikuttamaan tähän alueeseen merkittävästi joko erikseen tai yhdessä muiden suunnitelmien tai hankkeiden kanssa, on arvioitava asianmukaisesti sen kannalta, miten ne vaikuttavat alueen suojelutavoitteisiin.

Aatsinki-Onkamon Natura-alueen tietolomakkeen mukaan alueen ahmakanta on 1-5 yksilöä. Suomen riistakeskuksen tarkastelun perusteella lakiesityksen kohteena olevalla alueella on todettu viime vuosina ahman tekemiä porovahinkoja lähinnä talviaikana. Alue kuuluu ns. boreaaliseen eliömaantieteelliseen alueeseen, jossa ahman arvioidaan luontodirektiivin vuosien 2013–2018 raportoinnissa olevan epäsuotuisa, riittämätön, mutta trendin on todettu olevan vakaa ja tulevaisuuden suotuisan.

Suomen riistakeskus on tarkastellut Sallan kunnan toteutettavuusselvityksen tiivistelmää. Sen mukaan matkailijoiden kokemia kansallispuiston perustamisesta mahdollisesti aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia ovat hallitsematon matkailun kasvu;

alueen nykyinen luonne rauhallisena ja luonnontilaisena kohteena vaarantuu kansallispuiston perustamisen ja kasvavien matkailijamäärien myötä. Toteutettavuusselvityksessä on esitetty kansallispuiston palveluntarpeita kartalla. Tämän esityksen perusteella rakennettuja reittejä ja taukopaikkoja tulnaisiin rakentamaan melko kattavasti koko alueelle. Selvityksen osiassa, jossa on lueteltu vaikutuksia luontoarvoihin, ns. erämaa-alueen osalta todetaan, että uusien reittien rakentaminen erämaiselle osuudelle aiheuttaa häiriön lisääntymistä erämaalajistolle. Jos reittien ja rakennettavien taukopaikkojen osalta arvioidaan ihmisen aiheuttaman häiriön vaikutusta etäisyyden suhteen alueen pinta-alaan, on ihmisen aiheuttamaa häiriötä alueella merkittäväällä alueella. Lakiesityksessä on todettu Hossan kansallispuiston perustamisen myötä alueen kävijämäärän lähes kaksinkertaistuneen 124 000 vuosittaiseen kävijään. Mikäli lakiesityksen mukainen kävijämäärän lisäys tapahtuisi Sallassa, tarkoittaisi se päivittäin kansallispuiston alueella noin 340 kävijää. Vaikka retkeilijät eivät jakautuisi tasaisesti puiston alueelle, tarkoittaisi se käytännössä sitä, ettei ihmisvaikutuksesta häiriötöntä aluetta puiston alueella esimerkiksi ahman kannalta olisi kevään pesimäaikana välttämättä lainkaan. Esimerkiksi Brittiläisessä Kolumbiassa tehdyssä tutkimuksessa todettiin ahmojen reagoivan negatiivisesti ihmistoiminnan aiheuttamiin häiriöihin alueella, missä ahmoja esiintyy (Krebs et al. 2007).

Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan ensimmäisen virkkeen perusteella tehdyssä arvioinnissa ei saa olla aukkoja, ja siinä pitää olla täydellisiä, täsmällisiä ja lopullisia toteamuksia ja päätelmiä, joilla voidaan hälventää kaikenlainen perusteltu tieteellinen epäily asianomaisella suojelualueella suunniteltujen töiden vaikutuksista (ks. muun muassa tuomio 17.4.2018, komissio v. Puola (Białowieżan metsä), C-441/17, 114 kohta, tuomio 11.4.2013, Sweetman ym., C-258/11, 44 kohta ja tuomio 21.7.2016, Orleans ym., C-387/15 ja C-388/15, 50 kohta).

Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan luontodirektiivin 6 artiklan 3 kohdan mukaan vaatimus suunnitelman tai hankkeen vaikutusten asianmukaisesta arvioinnista edellyttää sitä, että on olemassa todennäköisyys tai vaara siitä, että suunnitelma tai hanke vaikuttaa kyseiseen alueeseen merkittävästi. Kun otetaan erityisesti huomioon ennalta varautumisen periaate, tällainen vaara on olemassa, jos objektiivisten seikkojen perusteella ei voida sulkea pois sitä, että kyseinen suunnitelma tai hanke vaikuttaa merkittävästi kyseessä olevaan alueeseen (ks. muun muassa tuomio 7.9.2004, Waddenvereniging ja Vogelbeschermingsvereniging, C-127/02, 44 kohta ja tuomio 20.10.2005, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, C-6/04, 54 kohta). Edellytys merkitsee sitä, että jos on epäilyksiä merkittävien vaikutusten aiheutumatta jäämisestä, tällainen arviointi on suoritettava (tuomio 10.1.2006, komissio v. Saksa, C-98/03, 41 kohta ja tuomio 26.5.2011, komissio v. Belgia, C-538/09, 41 kohta).

Suomen riistakeskus toteaa, että edellä mainituilla perusteilla tulee hallituksen esitystä Sallan kansallispuistoksi täydentää ja Luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukainen lakiesityksestä puuttuva Natura-arvioinnin tarveharkinta tulee tehdä. Suomen riistakeskus katsoo, että oikeuskäytännön perusteella myös arviointi kansallispuistohankkeen vaikutuksista on todennäköisesti tehtävä.

Suomen riistakeskus huomauttaa, että Euroopan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan tuomiossa (tuomio C404/09, kohta 163), joka koski osaltaan ruskeakarhua, luontodirektiivin mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava sellaisten alueiden, joilla on ensisijaisesti suojeltavia luontotyyppejä ja/tai lajeja ja jotka ne ovat yksilöineet näiden merkitsemiseksi yhteisön luetteloon, osalta soveltuvat suojelutoimet alueiden ominaispiirteiden säilyttämiseksi. Jäsenvaltiot eivät saa näin ollen sallia puuttumisia, jotka voivat vakavasti vaarantaa niiden ekologiset ominaispiirteet. Näin on muun muassa silloin, kun puuttuminen voi johtaa kyseisillä alueilla esiintyvien ensisijaisesti suojeltavien lajien häviämiseen (asia C-308/08, komissio v. Espanja, tuomio 20.5.2010, 21 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

Lapin ELY-keskus, joka on luonnonsuojelulain 6 §:n nojalla toimialueellaan ylin luonnonsuojelua valvova viranomaisena on todennut KHO:n ratkaisuun KHO:2020:31 antamassaan lausunnossa, ”*että ahman pyynti voidaan hyväksyä vasta, jollei tieteellisen arvioinnin perusteella jää järkevää epäilyä pyynnin haitattomuudesta lajin suojeluun kullakin Natura-alueella, jonka suojeluperusteena ahma on. Kun on epävarmaa, että tällaisia vaikutuksia ei ole, viranomaisten on evättävä pyydetty lupa. Lisäksi varovaisuusperiaate puoltaa luvan epäämistä silloin, kun otetaan huomioon suojelutavoitteen turvaaminen.*”

Näin ollen aluekohtaisesti tulee tarkastella suotuisan suojelun tason määritelmän mukaisesti, että kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana, lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene, eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa, ja lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö.

Suomen riistakeskus katsoo, että kansallispuiston aiheuttaman matkailijamäärän kasvun aiheuttama häiriö ahmalle voi aiheuttaa luontaisen levinneisyysalueen pientymistä ko. Natura-alueen osalta ja häiriö voi vaikuttaa etenkin pesäpaikan valintaan. Mikäli häiriöllä on vaikutuksia alueen käyttöön ahman osalta, voisi vaikutuksia olla myös Natura 2000 alueverkoston yhtenäisyyteen.

Lakiesityksen vaikutukset metsästykseseen

Esityksen mukaan kuntalaisen metsästysoikeus tulisi sovellettavaksi Sallatunturin kansallispuistossa. Lisäksi hirvenmetsästys sallittaisiin kotikunnasta riippumatta lain voimaantullessa rekisteröityjen ja kansallispuistoon rajattavaksi esitettyyn metsästysalueeseen nykyisin kuuluvien metsästysseurojen jäsenille. Esitettävillä metsästysjärjestelyillä pyritään turvaamaan ensisijaisesti paikallisen eräperinteen säilyminen puistoa perustettaessa. Metsästyksessä olisi mahdollista käyttää apuna koiraa.

Suomen riistakeskus toteaa, että on välttämätöntä säilyttää kuntalaisen metsästysoikeus metsästyslain 8 §:n mukaisesti. Hirven metsästyksen osalta esitetystä menettelystä ja itse lakitekstiin kirjatusta muotoilusta Suomen riistakeskus näkee ongelmia.

Lakitekstiin on kirjattu seuraavasti: *”metsästysseuran jäsenellä on oikeus metsästää hirveä kansallispuiston alueella, kun kansallispuisto sisältyy metsästysseuran metsästysalueeseen ja metsästysseura on ollut rekisteröityneenä tämän lain tullessa voimaan.”* Tämän muotoilun perusteella alueella on oikeus metsästää hirveä kaikilla metsästysseurojen jäsenillä, joilla kansallispuisto sisältyy metsästysseuran metsästysalueeseen ja metsästysseura on ollut rekisteröityneenä lain voimaan tullessa. Tämä lain pykälän muotoilu ei vastaa lakiesitykseen kirjattuja vaatimuksia alueeseen nykyisin kuuluvista metsästysseuroista.

Lisäksi viittaus metsästysseuran metsästysalueeseen ei ole tarkkarajainen. Metsästyslaki ei tunne metsästysaluetta jonkinlaisena metsästysseuran tai -seurueen vakiintuneena toiminta-alueena – seurojen ja seurueiden alueet vaihtelevat vuodesta toiseen. Mitä sillä tässä tapauksessa tarkoitetaan? Kyseessä on valtion omistama alue, jolla paikkakuntalaisilla on metsästysoikeus, kuitenkin seuran tai seurueen, johon kuuluu ulkopaikkakuntalaisia, on tullut hakea alueelle Metsähallituksen aluelupa, jonka nojalla he ovat voineet hakea Suomen riistakeskukselta hirven pyyntilupaa. Mikäli ko. seura tai seurue on vuonna 2019 hakenut alueelle alue- ja pyyntilupaa, mutta 2020 ei kuuluuko alue seuran tai seurueen metsästysalueeseen vai ei?

Lakiesitykseen kirjattu tekstimuotoilu, jossa todetaan *”kansallispuiston alueelle sijoittuvien metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisten jäsenten hirvenmetsästysoikeus jatkuisi alueella.”* ei ole selkeä siltä osin jatkuuko ulkopaikkakuntalaisten jäsenten metsästys vain niillä seuroilla, jotka ovat metsästäneet alueella lain voimaan tulovuonna, joskus aiemmin vai onko mahdollisuus myös perustaa uusia seuroja? Kohdassa keskeiset ehdotukset ja säädöskohtaiset perustelut todetaan *”lisäksi hirvenmetsästys sallittaisiin kotikunnasta riippumatta lain voimaantullessa rekisteröityjen ja kansallispuistoon rajattavaksi esitettyyn metsästysalueeseen nykyisin kuuluvien metsästysseurojen jäsenille”*. Suomen riistakeskus pitää tältä osin hieman

epäselvänä viittaako tässä kohdassa nykyisin sana seurojen jäseniin eli onko oikeus hirven metsästykseen vain rekisteröityjen seurojen nykyisillä jäsenillä?

Lakiesityksen taloudelliset vaikutukset osiossa on vielä mainittu seuraavasti: *"Lisäksi kansallispuiston alueelle rekisteröityjen metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisten jäsenten hirvenmetsästys sallitaan myös kansallispuistossa, mikä voi osaltaan kompensoida hirvenmetsästyksestä kerättävien lupatulojen pienenemistä."* Tämän muotoilun perusteella ulkopaikkakuntalaisten metsästys sallittaisiin vain "puiston alueelle rekisteröityjen seurojen jäsenille". Viitataan tällä rekisteröidyn seuran postiosoitteeseen vai metsästysalueeseen, ei esityksestä selviä.

Suomen riistakeskus pitää ongelmallisena sallia metsästys vain (rekisteröityjen) metsästysseurojen ulkopaikkakuntalaisille jäsenille. Esityksen mukaan esitettävillä metsästysjärjestelyillä pyritään turvaamaan ensisijaisesti paikallisen eräperinteen säilyminen puistoa perustettaessa. Lakiesityksessä ei ole riittävässä määrin perusteltu, miksi esimerkiksi pääosin paikallisista metsästäjistä koostuvat metsästysseurueet, eivät voisi saada jatkossa metsästyslupaa ulkopaikkakuntalaisille metsästäjille kansallispuistoon. Metsästyslain 27 §:ssä ei pyyntiluvan myöntämisen edellytyksissä ole asetettu vaatimuksia, että luvansaajan tulisi olla esimerkiksi rekisteröity metsästysseura.

Perustuslain 6 §:n 2 mom. mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Suomen perustuslain 13 §:n 2 mom. mukaan jokaisella on yhdistymisvapaus. Yhdistymisvapauteen sisältyy oikeus ilman lupaa perustaa yhdistys, kuulua tai olla kuulumatta yhdistykseen ja osallistua yhdistyksen toimintaan. Samoin on turvattu ammatillinen yhdistymisvapaus ja vapaus järjestäytyä muiden etujen valvomiseksi. Yhdenvertaisuuslain 5 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen on arvioitava yhdenvertaisuuden toteutumista toiminnassaan ja ryhdyttävä tarvittaviin toimenpiteisiin yhdenvertaisuuden toteutumisen edistämiseksi.

Edistämistoimenpiteiden on oltava viranomaisen toimintaympäristö, voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia. Yhdenvertaisuuslain 11 §:n 1 momentin mukaan erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelu perustuu lakiin ja sillä muutoin on hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia. Saman pykälän 2 momentin mukaan erilainen kohtelu on oikeutettua siinäkin tapauksessa, että kohtelun oikeuttamisperusteista ei ole säädetty, jos kohtelulla on perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.

Suomen riistakeskus katsoo, että esitetyssä muodossa laki syrjii rekisteröitymättömien paikallisten seurueiden ulkopaikkakuntalaisia metsästäjiä. Suomen riistakeskuksen tarkastelun perusteella perustettavan kansallispuiston

alueella ainakin yksi tällainen seurue on menneellä metsästyskaudella metsästänyt. Seurueidenkin osalta ulkopaikkakunnalla asuvat jäsenet voivat olla esimerkiksi paikkakunnalta muuttaneita seurueen jäsenten lapsia. Tällaisen vähintäänkin välillisesti kansalaisia syrjivän lainsäädännön vahvistamiseen on oltava vankat perusteet ja ne on kirjattava lakiesitykseen.

Suomen riistakeskus toteaa hirvenmetsästysjärjestelyjen osalta, että nykyinen menettely hirvenmetsästyksen aluelupien ja pyyntilupien osalta tulisi jatkua sellaisenaan, mikäli kansallispuisto perustetaan. Tällöin mahdollistetaan paikallisten seurojen tai seurueiden muualle muuttaneiden entisten sallaisten tai muiden ulkopaikkakuntalaisten jäsenten metsästys alueella myös jatkossa, eikä tehdä uutta vaikeaselkoista lainsäädäntöä.

Lakiesityksessä on kerrottu euromääräisesti Metsähallituksen eräpalvelujen arvioita metsästyslupatulojen menetyksistä, mikäli kansallispuisto perustetaan ja osa nykyisin alueelle myytävistä metsästyslupatuloista loppuisi. Lakiesityksessä ei ole esitetty laskelmaa menetettävien lupavuorokausien vähenemisestä johtuvista aluetaloudellisista vaikutuksista. Riistakeskus katsoo, että laskelmat olisi tullut tehdä ja Metsähallitukselta löytyy tähän myös tutkittua tietoa. Lakiesityksen mukaan kansallispuiston perustamisen jälkeen metsästysluvat voidaan osittain korvata Vilman ja Vilma-Savinan alueilla. Riistakeskus toteaa tältä osin, ettei ko. alueen osalta merkittävimpiä metsästyslupia eli kanalintulupia voi korvata ympäröivien lupa-alueiden kanalintuvuorokausia myymällä. Metsähallituksen eräsuunnittelijan mukaan Sallassa lupa-alueiden luvat on viime vuosina myyty kiintiöpäätöksen mukaisesti täyteen, jolloin lisälupien myynti vaatisi lupakiintiön kasvattamista.

Suomen riistakeskus pitää ongelmallisena mahdollisia myöhemmin metsästyksen tulevia rajoitteita, joita ei ole suoraan säädetty kansallispuiston osalta säädettyssä laissa. Näitä tulevaisuudessa mahdollisia metsästysrajoituksia, jotka perustuvat muihin säädöksiin, ei ole lakiesityksessä tuotu riittävällä tavalla esiin.

Lisäksi Suomen riistakeskus nostaa esille, että mahdollisesti perustettavan kansallispuiston rajat tulee digitoida ja olla saatavilla sähköisessä muodossa. Samoin mikäli alueelle perustetaan metsästyskieltoalueita muun säädöksen nojalla, tulee niistä olla saatavilla digitoidut ja sähköiset kartat.

Suomen riistakeskuksen esitys metsästysjärjestelyistä

Suomen riistakeskus esittää, että lakiesitys muutetaan metsästyksen osalta tarkoituksenmukaiseen ja yksinkertaisempaan muotoon siten, että perustettavan kansallispuiston alueella on kuntalaisilla metsästyslain 8 §:n mukainen oikeus metsästä ja muut metsästäjät saavat metsästä alueella Metsähallituksen myöntämällä metsästysluvalla. Nykyiseen käytäntöön ei siis tehtäisi olennaisia muutoksia, koska

siihen ei ole metsästyksen rajoittamisen kannalta tarvetta. Lakiesityksessä ei ole myöskään tuotu esille sellaisia seikkoja, että metsästyksen rajoittamiseen olisi alueen riistakantojen perusteella esityksen mukaisia tarpeita.

Suomen riistakeskus esittää, että kansallispuiston osalta Metsähallitus voisi myöntää metsästysluvat kuten muillekin alueille. Tarvittaessa metsästyslupa-alueita olisi mahdollista rajata erityisistä syistä. Samoin alueen metsästyslupapäivien tai lupametsästäjien määrää olisi mahdollista rajata alueen ominaispiirteiden mukaan. Metsästyksen järjestäminen esitetyllä tavalla ei aiheuttaisi ongelmia kansallispuiston luonnolle, eikä myöskään alueen muille kävijöille.

Kansallispuistoa koskeva laki olisi riistakeskuksen esittämässä muodossa yksinkertaisempi kuin hallituksen esitys. Laintulkintaongelmia ei olisi siinä määrin kuin hallituksen esityksessä. Myös byrokratiaa olisi vähemmän. Luonnonsuojelulaki ei ole esteenä järjestää metsästys riistakeskuksen esittämällä tavalla, koska kansallispuisto perustetaan omalla lailla.

Suomen riistakeskuksen näkemys lakiesityksestä

Suomen riistakeskus tarkastelee kansallispuiston perustamista ja lakiesitystä riistakonsernin strategian ja riistakeskukselle riistahallintolaissa asetettujen tehtävien näkökulmasta. Riistakeskuksen kanta on, ettei kansallispuistoa tule perustaa. Kansallispuiston perustamisen sijaan ko. alue olisi mahdollista säilyttää muuna luonnonsuojelualueena ja kestävä matkailua voitaisiin pyrkiä paikallisesti edistämään muilla keinoilla. Alueen luontoarvojen suojele jatkuisi nykyisellään, eikä alueen nykyiseen käyttöön aiheutuisi muutoksia. Kansallispuiston perustamiseen kuluvat varat voitaisiin käyttää paremmin monimuotoisuutta parantaen esimerkiksi ennallistamiskohteissa tai vaihtoehtoisesti jo perustettujen kansallispuistojen rakenteiden korjausvelkaan.

Suomen riistakeskus Lappi

Sami Tossavainen

Riistapäällikkö